

Бизнинг ҳар биримизга болаликдан қадрон бўлиб қолган шундай ажойиб бир нарса борки, инсон ақл-заковати билан яратилган бу бебаҳо мўъжида — китобдир. Унинг садоқатли дўст, дилкаш сухбатдош, қадрон ҳамроҳ ва маслаҳатгўй, кўнгилга таскин берадиган, эзгу ва хайрли ишларга чорлайдиган, онгу шууримизга гўзал хислат-фазилатларни, дилбар хис-туйғуларни жо этадиган, ўзлигимизни теран англашга сидқидилдан камарбаста бўладиган буюк устоз эканлигини унга чин дилдан меҳр қўйган, ўзини ҳакиқий шогирд деб билган кишигина яхши билади.

МАЪНАВИЯТНИНГ ОЛТИН ХАЗИНАСИ

Китоб инсонга оқ билан қорани, яхши билан ёмонни, эзгулик билан ёвузликни фарқлашни ўргатибина қолмай, инсоният тарихини, ҳаётини, тафаккури-ю, тараккиётини, яратилган олам-олам илм, хунар, тажриба ва қашфиётлардан тортиб, еру-осмон ва табиат сир-синоатларигача муқаммал билишга беминнат хизмат киласди. Китоб бетимсол юксак маънавий кудратга эга бўлиб, у инсонни мустакил фикрлашга, табиат ва жамиятдаги ўзгаришларни, воеа-ходисаларни онгли идрок этишга, тўғри хулоса чиқаришга ўргатиши билан ҳам азиз ва қадрлидир.

Яхши китоб олтин тўла сандикка ўхшайди. У сизнинг эътиборингизни, ўй-хаёлларингизни оҳанграбодек тортиб туради. Мафтуну маҳлиё бўлиб, олтин сандик ичига кириб олганингизни сезмай, унинг тиллодай товланиб турган мағзи бутун фикрлари, ранг-баранг, ҳайратли тасвиру тавсифларидан кўз узгингиз келмайди. Улар сизни олам ва одамнинг ажойиб ва ғаройиб гулшанларига чорлайди. Турфа одамлар, турфа ходисалар шоҳиди бўласиз. Бири-биридан кизик афсоналар, ривоятлар-у, хикоялар тинглайсиз.

Китобларнинг бирида кўхна тарих тилсими-лари билан танишсангиз, бирида илм-фан, хунар сир-асорларидан вokiф бўласиз, бирида ишқ-маҳабbat билан дийдорлашсангиз, бирида оламшумул жумбокларни кўрасиз. Бири инсонийлик ҳакида фикр юритса, бири дин —диёна ту меҳр-оқибатдан сўзлайди, бири имон, инсоф, адолатга етакласа, бири аҳду-вафо, мардлигу-матонатдан сабоқ беради. Бири фиску-фасод, риёзурравонлик, бузгунчилик, фитна, гаразгўйлик сингари иллатларга нафрат уйғотса, бири гўззалик, бунёдкорлик, яратишу яшнатиш, элпарварлигу юртпарварликни тараёнум этади. Бири жанг-жадални қораласа, бири аҳли оламни тинч-тотув яшашга даъват этади, бонг уради.

Ана шундай буюк куч-кудратга эга бўлган китоб инсонни баркамол қилиб вояга етказиша энг муҳим тарбия воситаларидан бири хисобланади. Тажрибадан маълумки, китоб билан дўст тутинган киши оқил, ўз-акли заковатига таяниб иш кўрадиган, билимли, чукур мушоҳадали, файрат-шижоатли, яратиш ва яшнатиш ишқи билан яшайдиган, фидойи, бир сўз билан айтганда, маънавиятли-ю, маърифатли бўлади.

Афсуски, кейинги йилларда китоб мутолааси катталарап билан бир қаторда ёшлар ўртасида ҳам анча сусайди. Бунинг сабаб ва оқибатлари чукур ўрганилиб, мавжуд муаммоларни бартараф этиш бўйича давлатимиз раҳбари томонидан 2017 йил 13-сентябрда “Китоб маҳсулотларини чоп этиш ва тарқатиш тизимини ривожлантириш, китоб мутолааси ва китобхонлик маданиятини ошириш ҳамда тарғибот қилиш бўйича комплекс чора-тадбирлар дастури тўғрисида”ги Қарори қабул қилинган эди. Шубҳасизки, ўтган

oshiishiда ва китобсеварлар сонини кўпайтиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Бугунги кунда институт кутубхонасида 18369 номда 689732 нусха китоб мавжуб бўлиб, унинг 6129 номдаги 74151 нусхаси илмий, 1364 номдаги 9726 нусхаси бадиий адабиётлардир. Булар доимий равишида тўлдириб борилмоқда. Институт маънавият ва маърифат бўлими билан ҳамкорликда янги адабиётларнинг тақдимотини ўтказиши талабаларнинг китоб ўқишига бўлган кизикиши-ю, фаоллигини ҳам оширмоқда.

Айни пайтда профессор-ўқитувчи ва талабалар томонидан кўп сўраладиган, бироқ фондда кам бўлган илмий, илмий-оммабоп, маънавий-маърифий ва бадиий адабиётлар рўйхати шакллантирилиб, тегишли нашриётларга буюртма бериш, ҳарид қилиб олинган янги китобларнинг электрон шаклларини тайёрлаш жадал олиб борилмоқда. Бу борада “Ўзбекистон”, “Маънавият”, “Faafur Fulom”, “Ўқитувчи”, “Янги аср авлоди” сингари нашриёт-матбаа ижодий уйлари билан бошланган ҳамкорлик кутубхонани ўзбек ва жаҳон адабиётининг энг сара асарлари билан бойитиб боришида янги-янги имкониятлар эшикларини очмоқда.

Ахборот-ресурс марказининг электрон кутубхонасида Ўзбекистон Республикаси Президенти асарлари, дарслик, ўкув ва услубий кўлланма ва мажмуалар, бадиий асарлар ҳамда бошқа олий ўкув юртларидан олинган адабиётлар билан танишиш мумкин. Айни пайтда фонддаги барча ўкув адабиётларнинг электрон шаклини яратиш устида иш олиб борилмоқда. Бу масъулиятли ишда ахборот коммуникация технологиялари бўйича етарлича маълумот ва тажрибага эга бўлган АРМ ходимлари фаоллик кўрсатмоқдалар. Эътироф этиш жоизки, обуначилар сони на факат ўзимизда, балки хорижий мамлакатларда ҳам кундан-кунга ортиб бормоқда. Бу эса педагог ва талабаларимизнинг хорижий мамлакатлар олий ўкув юртлари ҳамда илмий марказлари билан ҳамкорлигини янада кенгайтиришда муҳим аҳамият касб этмоқда. Буларнинг ҳаммаси талабаларимизнинг китоб мутолаасига бўлган меҳр-муҳаббатини оширишга, уларнинг етук инсон, юқори малақали мутахассис, элпарвару юртпарвар бўлиб етишишларига каратилган. Кутубхона маънавиятнинг олтин ҳазинаси деб аталиши бежиз эмас. Чиндан ҳам бу маскан инсоннинг на факат билим эгаллашида, балки юксак маънавиятили бўлиб улғайишида ҳам бекиёс аҳамиятга эга. Буни чукур ва теран англаган Тошкент молия институтининг Ахборот-ресурс маркази жамоаси республикамиз ва хорижий мамлакатлар кутубхоналари билан ҳамкорлик ришталарини янада мустаҳкамлаб, энг илфор тажрибалар асосида ўқувчиларга намунали хизмат кўрсатишга астойдил бел боғлаганлар.

**Нуриддин ОЧИЛОВ,
Тошкент молия институтининг адабий
маслаҳатчиси**